

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Ndob/137/2023
Identifikačné číslo spisu:	1122205524
Dátum vydania rozhodnutia:	21.08.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1122205524.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Eriky Čanádyovej v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti VOPAREN s.r.o., Brno, Ponava, Šumavská 618/3a, IČO: 03 581 691, proti žalovanej obchodnej spoločnosti Západoslovenská distribučná, a.s., Bratislava, Čulenova 6, IČO: 36 361 518, o splnenie povinnosti bezodplatne odstrániť stavbu, o nesúhlase Okresného súdu Trenčín s postúpením veci, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m súdom na prejednanie a rozhodnutie sporu j e Okresný súd Trenčín.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Bratislava III dňa 11. júla 2023 postúpil spor na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Trenčín z dôvodu, že nie je súdom kauzálnie príslušným na prejednanie sporu podľa ust. § 22 písm. a) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) v znení účinnom od 1. júna 2023, pretože sa nejedná o spor obchodnoprávny, ale o spor občianskoprávny. Hoci bol predmetný spor o splnenie povinnosti bezodplatne odstrániť stavbu pôvodne vedený na Okresnom súde Bratislava I v súdom oddelení „Cb“ ako spor obchodnoprávny a po tzv. reforme súdnej mapy účinnej od 1. júna 2023 na Mestskom súde Bratislava III tiež v súdom oddelení „Cb“ ako spor obchodnoprávny, podľa Mestského súdu Bratislava III, predmetom konania je odstránenie stavby (nehnuteľnosti - nadzemného elektrického vedenia), a teda spor sa týka vlastníckeho práva k danej stavbe, ako aj vecného bremena k pozemku, zapísanému na LV č. XXX pre kat. úz. F., okres Q., na základe ktorého je daná stavba umiestnená na pozemku žalobkyne. Mestský súd Bratislava III konštatoval, že spor sa týka vecných práv k nehnuteľnosti, ktorá sa nachádza v obvode Okresného súdu Trenčín, preto sa jedná o spor občianskoprávny a súdom výlučne miestne príslušným na jeho prejednanie a rozhodnutie je Okresný súd Trenčín /§ 20 písm. a) CSP/.

2. Okresný súd Trenčín s postúpením sporu nesúhlasil a postupom podľa § 43 ods. 2 CSP predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o nesúhlase s postúpením veci z dôvodu, že kauzálnie príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie daného obchodnoprávneho sporu je podľa § 22 písm. a) CSP Mestský súd Bratislava III. Svoj nesúhlas s postúpením veci dôvodil tým, že prejednávany spor sa netýka vecného práva k nehnuteľnosti, ale sa jedná sa o spor obchodnoprávnej povahy, pričom

žalovaná má sídlo v meste Bratislava, patriacom do obvodu Krajského súdu v Bratislave. Na podporu vysloveného záveru poukázal tiež na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „Najvyšší súd SR“) sp. zn. 5Ndob/2/2019 z 29. januára 2019, ktoré sa týka osobitnej úpravy kauzálnej príslušnosti podľa ust. § 22 až 33 CSP, majúcej prioritnú povahu voči všetkým ostatným do úvahy prichádzajúcim vymedzeniam príslušnosti.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd spoločne nadriadený Mestskému súdu Bratislava III a Okresnému súdu Trenčín podľa ust. § 43 ods. 2 CSP preskúmal vec a dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Trenčín s postúpením veci Mestským súdom Bratislava III nie je dôvodný.

4. Podľa ust. § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

5. Podľa ust. § 40 CSP v znení účinnom od 1. júla 2023, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného pojednania sporu.

6. Podľa ust. § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

7. Podľa ust. § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

8. Podľa ust. § 12 ods. 1 CSP, na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa ust. § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

10. Podľa ust. § 20 písm. a) CSP, namiesto všeobecného súdu žalovaného je na konanie príslušný výlučne súd, v ktorého obvode je nehnuteľnosť, ak sa spor týka vecného práva k nej.

11. Podľa ust. § 2 ods. 31 zákona č. 371/2004 Z.z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. <. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sídlach a obvodoch súdov“), sídlom Okresného súdu Trenčín je mesto Trenčín; jeho obvod tvorí územný obvod okresov Trenčín, Ilava, Nové Mesto nad Váhom, Myjava, Považská Bystrica a Púchov. Okresný súd Trenčín má pracoviská v meste Nové Mesto nad Váhom a v meste Považská Bystrica.

12. Podľa § 471c CSP, konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

13. Z obsahu spisu vyplýva, že v danom spore žaloba bola doručená Okresnému súdu Bratislava I pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov v znení zákona č. 398/2022 Z. z. (ďalej aj „novela“), ktorým boli s účinnosťou od 1. júna 2023 menené aj ustanovenia upravujúce vecnú, funkčnú, kauzálnu príslušnosť súdov, súčasne bola novoupravená kauzálna príslušnosť súdov v obchodnoprávných sporoch. Mestský súd Bratislava III, ktorý vo veci konal od 1. júna 2023, s tým že do 31. mája 2023 bol konajúcim súdom Okresný súd Bratislava I, vo veci nerozhodol a v súvislosti s novelou CSP účinnou od 1. júna 2023, skúmajúc príslušnosť súdu v zmysle § 40 CSP, vec postúpil na jej prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Trenčín ako súdu výlučne miestne príslušnému na rozhodnutie občianskoprávneho sporu. Okresný súd Trenčín vyslovil nesúhlas s postúpením veci s odôvodnením, že nie je výlučne miestne príslušným súdom na rozhodnutie daného sporu, keďže sa nejedná o spor občianskoprávnej povahy, ale o spor obchodnoprávny, na rozhodnutie ktorého je kauzálny príslušný Mestský súd Bratislava III. Úlohou

Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bolo posúdiť dôvodnosť nesúhlasu Okresného súdu Trenčín s postúpením veci Mestským súdom Bratislava III na prejednanie a rozhodnutie predmetného sporu.

14 Pre rozhodnutie tohto sporu o príslušnosť bolo zásadné vyriešiť otázku povahy predmetného sporu. Vo vzťahu k nastolenej otázke najvyšší súd poznamenáva, že z obsahu žaloby je zrejmé, že žalujúcim aj žalovaným subjektom v danej veci sú právnické osoby, pričom právnym dôvodom uplatneného nároku je ochrana vlastníckeho práva, keďže žalobkyňa sa žalobou domáha proti žalovanej bezodplatného odstránenia stavby - vzdušného elektrického vedenia vysokého napätia linky č. 232 nad pozemkom žalobkyne, zapísaným na LV č. XXX, nachádzajúcim sa v kat. úz. F., obec F., okres Q.. Podľa žalobkyne sa jedná o zastaralé vzdušné elektrické vedenie vysokého napätia vo vlastníctve a správe žalovanej, pričom pozemok žalobkyne sa nachádza v ochrannom pásme daného elektrického vedenia a pozemok žalobkyne je v dôsledku uvedeného zaťažený vecným bremenom v prospech žalovanej. Žalobkyňa sa v predmetnom spore domáha bezodkladného odstránenia vzdušného vedenia linky č. 232, ktoré vlastní a prevádzkuje žalovaná a ktoré vedie nad pozemkom žalobkyne, dôvodiac najmä bezpečnostným rizikom, keďže vedenie vedie tesne nad strechami objektov žalobkyne, kde sa v priebehu dňa zdržiavajú zamestnanci pracujúci v uvedených objektoch. Najvyšší súd už vo svojom rozhodnutí z 11. decembra 2019, sp. zn. 6Ndc/15/2019, vyslovil, že pre stanovenie súdnej príslušnosti je vždy významný obsah žaloby, ktorý formuluje žalobca, teda i to, akej súdnej ochrany sa dovoláva. V okolnostiach toho ktorého prípadu teda nepôjde o prejednanie meritórneho rozhodnutia vo veci samej, ale o kritéria určujúce príslušnosť súdu ako jednej z podmienok konania. Z obsahu predloženej žaloby je zrejmé, že žalobkyňa si voči žalovanej uplatňuje nárok na bezodplatné odstránenie stavby - vzdušného elektrického vedenia vysokého napätia vo vlastníctve a prevádzke žalovanej, a to z pozície vlastníka pozemku nad ktorým vzdušné vedenie vedie. Predmetný pozemok žalobkyne je v dôsledku uvedenej skutočnosti zaťažený vecným bremenom v prospech žalovanej. Podľa právnej teórie vlastnícke právo ako absolútne právo je vecné právo zabezpečujúce neobmedzené právne panstvo nad vecou a v platnom právnom poriadku požíva širokú právnu ochranu, a to aj prostredníctvom žaloby vlastníka na odstránenie cudzej stavby postavenej na jeho pozemku. Vecným právom zabezpečujúcim obmedzené právo nad vecou je aj právo k cudzej veci, akým je vecné bremeno zaťažujúce pozemok žalobkyne v prospech žalovanej. Pre úplnosť je potrebné poznamenať tiež, že právna úprava vecných práv je obsiahnutá v zákone č. 40/1964 Zb. Občianskom zákonníku. Vychádzajúc z uvedeného, najvyšší súd konštatuje, že v procese skúmania povahy sporu nezistil takú skutočnosť, ktorá by zakladala dôvodný predpoklad, že by sa žalobou uplatnený nárok netýkal vecných práv viazucich sa k nehnuteľnosti, ktorej sa spor týka. Žalobou uplatnený nárok vlastníka pozemku na odstránenie cudzej stavby vedúcej nad pozemkom je preto potrebné radiť medzi nároky občianskoprávnej povahy. Keďže sa nejedná o obchodnoprávny spor, ale o spor občianskoprávny, kauzálna príslušnosť Mestského súdu Bratislava III podľa § 22 písm. a) CSP v znení účinnom od 1. júna 2023 nie je za týchto okolností daná.

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza, že v prejednávacom občianskoprávnom spore je s účinnosťou od 1. júna 2023 v zmysle § 12 ods. 2 CSP v spojení s § 20 písm. a) CSP a § 2 ods. 31 zákona o sídlach a obvodoch súdov súdom vecne a miestne príslušným (výlučná miestna príslušnosť) na konanie začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 Okresný súd Trenčín, a to s ohľadom na skutočnosť, že uvedená nehnuteľnosť žalobkyne sa nachádza v obci F., v územnom obvode okresu Q., nachádzajúceho sa v obvode Okresného súdu Trenčín.

16. Čo sa týka otázky pôsobnosti právnych noriem upravujúcich príslušnosť súdu v Civilnom sporovom poriadku účinných od 1. júna 2023, v nadväznosti na prechodné ustanovenie § 471c CSP, najvyšší súd konštatuje, že sa skúmaním danej otázky zaoberal, keďže konanie bolo začaté pred nadobudnutím účinnosti zákona 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov v znení zákona č. 398/2022 Z. z., ktorým boli s účinnosťou od 1. júna 2023 zmenené aj ustanovenia týkajúce sa príslušnosti súdov, vrátane ustanovení určujúcich osobitnú miestnu príslušnosť súdu. Dospel však k záveru, že novelizované znenie § 20 písm. d) CSP (výlučná miestna príslušnosť súdu) sa na daný spor nevzťahuje a pre účely posúdenia a rozhodnutia prebiehajúceho sporu o príslušnosť je potrebné vo veci aplikovať písm. a) citovaného ustanovenia, ktorého znenie nebolo novelou dotknuté. V danej veci preto nebolo potrebné podrobnejšie sa venovať skúmaniu otázky, či sa novelizovaná právna úprava výlučnej miestnej príslušnosti súdu vzťahuje aj na spory začaté pred účinnosťou novely. Pre úplnosť najvyšší súd poznamenáva, že otázke intertemporality právnych noriem

a okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy na konanie začaté a prebiehajúce podľa doterajších predpisov sa podrobne venoval už vo svojich skorších rozhodnutiach, napríklad v uznesení sp. zn. 1Ndob 113/2023 a sp. zn. 1Ndob 74/2023.

17. Nesúhlas Okresného súdu Trenčín s postúpením veci Mestským súdom Bratislava III nie je dôvodný, keďže na konanie v danom občianskoprávnom spore je vecne a miestne príslušný (výlučná miestna príslušnosť) Okresný súd Trenčín.

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.